

1. Úvod do teorie státu a práva

Autor: Šárka Miklíková

Anotace: Úvod do teorie státu a práva je důležitý pro pochopení toho, jak a kde funguje veřejná správa. Stát je určitá organizační jednotka, která musí být regulována pravidly. Tato pravidla představují právní předpisy.

Cíle: The aim of this teaching unit is to familiarize students with the concept of the state and law. The types of state and forms of government they take are then explored in more detail. The aim is also to understand what a legal standard is and that each state has a certain system for arranging those standards.

Klíčová slova: State; society; Power; rules; obligation; legal order; legal relationship.

Doporučená časová dotace: 90 minut

Licence: CC BY-SA 4.0

Jazyk: Angličtina

Jazyková úroveň: B1

Název oboru: Veřejnosprávní činnost

Literatura:

1. JRYSKA, Radovan. Právo pro střední školy. 4. nově upr. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-703-0. Licence
2. MALAST, Jan a Karel SVOBODA. Průvodce světem práva. Praha: Eduko, 2019. ISBN 978-80-88057-66-6.
3. Mgr. Šárka Miklíková. 2015 [Vlastní obrázek pro použití ve vyuce].
4. Jan Malast a kolektiv, Průvodce světem práva: pro obor Veřejnosprávní činnost. Vydání třetí, aktualizované. Praha: Eduko nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-88057-65-9.
5. RYSKA, Radovan. Právo pro střední školy. 4. nově upr. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-703-0.
6. https://cdn.pixabay.com/photo/2012/04/26/11/48/crown-42251__340.png
7. https://cdn.pixabay.com/photo/2013/07/12/12/54/tutankhamun-146488__340.png
8. https://cdn.pixabay.com/photo/2017/01/31/19/51/britain-2026794__340.png
9. https://cdn.pixabay.com/photo/2015/04/12/16/33/hammer-719066__340.jpg
10. https://cdn.pixabay.com/photo/2016/08/11/16/37/phone-1586198__340.png
11. https://cdn.pixabay.com/photo/2018/05/08/13/51/globe-3383082__340.jpg
12. https://cdn.pixabay.com/photo/2016/03/31/19/21/ballot-1294935__340.png
13. https://cdn.pixabay.com/photo/2014/04/02/14/11/king-306448__340.png
14. https://cdn.pixabay.com/photo/2017/05/30/09/59/business-man-2356422_960_720.png
15. https://cdn.pixabay.com/photo/2017/09/09/01/32/attorney-2730812_960_720.jpg
16. <https://en.wikipedia.org/wiki/Monarchy>

Úvodní text

The state and the law

The formation of the first state units dates back to about 3500 BCE. Around the fertile rivers of the Nile and Euphrates, urban states called “Polis” emerged. Functioning in them required legal order.

The state is a form of organization of human society. It is characterised by the association of residents of a certain territory into a legal unit.

Characteristics of a state include territory, population, culture, customs, associations of bodies exercising state power, common laws, etc.

Types of state

1. *Theocracy* – a state founded by a deity and ruled by priests in its name (e.g. Ancient Egypt and the Pharaohs).
2. *Monarchy* – a kingdom where the monarch is the supreme representative of power and government has a hereditary basis (e.g. England)
3. *Republic* – the main representative is the President, and the representatives of power are elected (e.g. Czech Republic)

Forms of government

- a. *Democratic* – a government by the people.
 - a. Direct – people make their own decisions on the functioning of the state.
 - b. Indirect – people choose their representatives and they make decisions on their behalf.
- b. *Autocratic* – an individual or smaller group of people hold power (e.g. aristocracy)

Law – a generally binding set of rules that must be followed and are enforceable by state authorities. Some of the law is based on the moral principles we learn through education and are considered generally valid throughout the society we live in.

Legal regulation – a generally binding rule of conduct that is established, enforced and punished by state power. Law enacts, prohibits or permits something.

Legal Order

All state legal regulations are organized in the legal order. The constitution and constitutional laws are the top of the legal order. They are followed by other laws and legal measures. Regulations in the Czech Republic are issued by parliament. Lower regulations can be issued by the government, ministers and lower government departments.

Every item of legislation has a certain legal force related to its importance. In the legal order, regulations are ranked from the regulations of the greatest force to the least. Any lower rule must respect the higher rules and not be at odds with them.

A legal regulation may be repealed only by a legal regulation of equal or greater force.

The validity of a legal regulation means it was created and became part of the legal order. Regulations are valid from the date of issue; the date of validity is indicated in their heading.

The effectiveness of a legal regulation is an obligation to follow and comply with the regulation. The effective date may coincide with the date of validity, or the validity may be a later date.

Legal relationships

Legal relationships are governed by legal regulations.

Three elements are examined in the analysis of a legal relationship:

1. Participant (entity) – natural and legal persons
2. Content – rights and obligations to give something, to do something, to refrain from something, to suffer something.
3. Object – what the rights and obligations relate to. They can have either a tangible (physical things) or intangible nature (honour, health, etc.).

PRÁVNÍ SÍLA

= vlastnost právní normy, která ji činí nadřazenou jiné právní normě.

Pyramida právní síly:

(na vrcholu jsou normy s vyšší právní silou)

Překlad obrázku

Právní síla = vlastnost právní normy, která ji činí nadřazenou jiné právní normě

Legal force = a property of a rule of law that makes it superior to another rule of law

Pyramida právní síly: (na vrcholu jsou normy s vyšší právní silou)

Mezinárodní smlouvy

Ústava ČR

Ústavní zákony

Zákony

Vládní nařízení

Vyhlášky ministerstev

Vyhlášky krajských úřadů

Vyhlášky obce

Zákonné předpisy

Podzákoné předpisy

Legal force pyramid: (standards with a greater legal force are at the top)

International Agreements

Constitution of the Czech Republic

Constitutional Laws

Laws

Government Regulations

Ministerial Regulations

Regional Regulations

Municipal Regulations

Statutory regulations

Sub-legal regulations

Slovní zásoba

	Výraz v cizím jazyce	Výslovnost	Slovní druh	Výraz v českém jazyce
1.	state	/steɪt/	noun	stát
2.	law	/lɔ:/	noun	právo
3.	body	/'bɒdɪ/	noun	orgán
4.	theocracy	/θɪ'ɒkrəsi/	noun	teokracie
5.	monarchy	/'mɒnəki/	noun	monarchie
6.	republic	/rɪ'pʌblɪk/	noun	republika
7.	democracy	/dɪ'mɒkrəsi/	noun	demokracie
8.	autocracy	/ɔ:'tɒkrəsi/	noun	autokracie
9.	vote	/vəʊt/	noun	hlasování
10.	legal regulation	/'li:gəl ,regjʊ'leɪʃən/	noun phrase	právní norma
11.	regulation	/,regjʊ'leɪʃən/	noun	předpis
12.	constitution	/,kɒnstɪ'tju:ʃən/	noun	ústava
13.	order	/'ɔ:də/	verb	přikazovat
14.	prohibit	/prə'hɪbɪt/	verb	zakazovat
15.	permit	/pə(r)'mɪt/	verb	dovolovat
16.	rule	/ru:l/	noun	pravidlo
17.	legal order	/'li:gəl 'ɔ:də/	noun phrase	právní řád
18.	legal force	/'li:gəl fɔ:s/	noun phrase	právní síla
19.	legal relationship	/'li:gəl rɪ'leɪʃən'ʃɪp/	noun phrase	právní vztah
20.	natural person	/'nætʃrəl 'pɜ:sən/	noun phrase	fyzická osoba
21.	legal person	/'li:gəl 'pɜ:sən/	noun phrase	právnícká osoba

Table No 1 – Key Terms

Cvičení k procvičování

A. Word Scramble – Unscramble the words below

1. ietdcr cecydaomr	2. inreedit madcoyce
3. moaccdrey	4. tuacacory
5. corhectay	6. cnayrohm
7. iurlpceb	8. pritnpiaatc
9. nceotnt	10. bcejto
11. ellag orgueliatn	12. lure of dtnuocc
13. rgrteae gelal orecf	14. eeslrs aglel ecrfo
15. alelg rreod	

B. Fill in the blanks – Complete the sentences. Use the words in the list below

President, binding, order, organisation

1. The state is a form of _____ of human society.
2. The chief representative of a republic is the _____.
3. The legal regulation is a _____ rule that is established, enforced and punished by state power.
4. All legal regulations of the state are organized in the legal _____.

C. Choose the correct answer – Circle the right answer

1. What were the names of the first state units?
 - a. large villages
 - b. village states
 - c. small states
 - d. urban states
2. Who rules the monarchy?
 - a. president
 - b. deity
 - c. king
 - d. people
3. What is organized in the legal order?
 - a. legal books
 - b. legal regulations
 - c. legal relationships.
 - d. legal models
4. When does legal regulation come into effect?
 - a. when it's printed
 - b. when it's issued
 - c. when it's done
 - d. when it's stored

Popis obrázků

Picture no. 1 - A royal crown representing a monarchy. [6]

Picture no. 2 - A civil leader representing a theocracy. [7]

Questions about the pictures

1. Choose a picture and describe it. What kind of state is it? Who runs the country? (Give an example.)
2. Compare the pictures. (What are the differences? Is that a usual national emblem? Where can we find it?)
3. What kind of state is currently common and satisfactory? Why?

Pracovní list

Worksheet No 1

A. Find three verbs, three nouns and three prepositions from the following words and write them into the space below the exercise

law	in	higher
into	decide	on
regulation	prohibit	with
order	lower	law
to	obligation	follow
state	order	or

B. Complete the sentences, match words or make pairs of words

Parliament, individual, persons, regulation

1. An autocracy is ruled by an _____ or a smaller group of people.
2. Legal _____ enacts, prohibits or permits something.
3. Natural and legal _____ participate in legal relationships.
4. Regulations in the Czech Republic are issued by the _____.

Worksheet No 2

A. Match the words to the pictures

state, prohibit, law, monarchy

Image sources are listed in [8] [9] [10] [11]

Poslech

A. Exercise No 1 – Listen to the recording. Fill in the missing words

The legal order consists of all legal regulations in the state. It is organised according to importance and whichever state body issued the regulation. Every regulation has _____ which is placed in the legal order. Generally, constitutional laws are the most important and have the greatest _____. They are issued by the Parliament of the Czech Republic. No lower legal standard can contradict them. If they require change, it can only be done again by constitutional law. Municipal decrees have the least _____. Any municipality can modify anything concerning public order through a decree. What applies to one municipality may not apply to the entire republic. This is why a decree has the least _____.

B. Exercise No 2 – Listen to the recording again and answer the following three questions

- Who issues the regulations with the highest legal force?
- Who issues the regulations with the least legal force?
- Are all regulations organised in the legal order?

Poznámky

 Video

The state is a form of human organization. It is defined by certain features that represent its citizens, territory, culture, customs, institutions and the rule of law. There are several types of states. The first type is a theocracy. It is based on the principle that the state was founded by a deity and is ruled by priests in its name. This type of government is no longer present. An example of a theocracy was ancient Egypt during the rule of the Pharaohs. The second type is a monarchy. In a monarchy, the ruler is a symbol of power—the king or queen and their government rule for life, and the title is hereditary. Currently, some monarchies exist. For example, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Kingdom of Denmark or the Kingdom of Spain. The last type of state is a republic. In a republic, the President is elected, and people are also elected for a certain period. The Czech Republic follows this type of state model. The President is elected for 5 years. People's representatives form the Parliament, where they are elected to the Chamber of Deputies for 4 years and to the Senate for 6 years. Depending on how the elections are held, it is either a direct or indirect democracy. In a direct democracy, the people make decisions directly and decide themselves on specific matters by voting. In an indirect democracy, people select their representatives, who then make decisions on their behalf. The Czech Republic functions as an indirect democracy.

Rozšiřující cvičení

A. Fill in Missing Letters – fill in the missing letters into the words.

1. s__ate	2. la__	3. ord__r
4. regulat__on	5. __orce	6. p__ohibition
7. __rder	8. par__icipant	9. obj__ct
10. con__ent	11. l__w	12. monarchy__
13. democra__y	14. __epublic	15. govern__ent

B. Náročnější text k překladu/autentický článek z tisku

Person of monarch

Postcard of ruling monarchs, taken in 1908 between February (accession of King Manuel II of Portugal) and November (death of Guangxu Emperor).

Most monarchies only have a single person acting as monarch at any given time, although two monarchs have ruled simultaneously in some countries, a situation known as diarchy. Historically this was the case in the ancient Greek city-state of Sparta and also in 17th-century Russia. There are examples of joint sovereignty of spouses, parent and child or other relatives (such as William III and Mary II in the kingdoms of England and Scotland, tsars Peter I and Ivan V of Russia, and Charles I and Joanna of Castile).

Andorra currently is the world's only constitutional diarchy, a co-principality. Located in the Pyrenees between Spain and France, it has two co-princes: the bishop of Urgell in Spain (a prince-bishop) and the president of France (derived ex officio from the French kings, who themselves inherited the title from the counts of Foix). It is the only situation in which an independent country's (co-)monarch is democratically elected by the citizens of another country.[16]

Psaný útvar

How I imagine a state where I would live well.

Poznámky

Rozhovory

1. In pairs, roleplay a discussion about which political system is better—a republic or a monarchy?
2. In pairs, roleplay a discussion about making a sales contract. Describe the subject, object and content of the legal relationship.
3. In pairs, discuss why a municipal decree has the least legal force and why it cannot affect, for example, the law.

Poznámky

Autoevaluace

Definovali jsme si pojmy stát a právo. Naučili se, jaké typy států existují, kde funguje demokracie. Vysvětlili jsme si, co jsou právní normy a jak jsou uspořádány v právním řádu. .

Vyplň si následující dotazník:

1. Umím pojmenovat formy organizace lidské společnosti:

☐ ☐ ☐

2. Dokáži napsat 3 příklady znaků státu:

- _____
- _____
- _____

3. Dokáži napsat 3 příklady typů států:

- _____
- _____
- _____

4. Umím přeložit do cizího jazyka tato slova:

- **stát** _____
- **právo** _____
- **norma** _____

Doplňující otázky:

1. Rozumím termínu právní řád. Zakroužkuj: ANO / NE
2. I malému dítěti dokáži vysvětlit, co je to právo. Zakroužkuj: ANO / NE
3. Rozumím slovu norma. Zakroužkuj: ANO / NE
4. Nejvíce se mi líbilo, když _____
5. Nelíbilo se mi, když _____
6. Musím se zlepšit v _____

Myslím si, že si za lekci *Úvod do teorie státu a práva* zasloužím: _____,

protože: _____.

Metodika pro téma *Úvod do teorie státu a práva* – úroveň B1

Úvod

Materiály projektu **Podpora učitelům** jsou určeny k výuce odborného cizího jazyka pro potřeby vyšších a středních odborných škol. Slovní zásoba a nároky kladené na studenty jsou odlišeny podle jazykové úrovně skupiny na A1, A2 a B1 podle deskriptorů Společného evropského referenčního rámce.

Odkazy:

<https://www.cambridgeenglish.org/cz/Images/527625-cefr-descriptors-in-czech.pdf>
<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/20681/metodicke-komentare-ke-standardum-pro-zakladni-vzdelavani-cizi-jazyk.html/>

Jednotlivé kapitoly (materiály) lze pro výuku rozdělit do dvou úseků (dvou vyučovacích hodin). Každá kapitola obsahuje také videonahrávku příslušné úrovně, poslechové cvičení, autentický odborný text a interaktivní e-learningové cvičení pro individuální procvičení slovní zásoby a frází. V neposlední řadě obsahuje také Klíč správných řešení. Všechny materiály jsou k dispozici ke stažení ve formátu pdf a jsou uzpůsobeny k tisku.

Vybavení učebny

Projekt předpokládá, že výuka bude probíhat v klasické třídě, popřípadě v místnosti, která je vybavena jako jazyková učebna, tj. v učebně s dataprojektorem, internetovým připojením a tabulí nebo v učebně s internetovým připojením a interaktivní tabulí. Některé materiály není třeba vždy tisknout, lze je promítat na plátno nebo s nimi pracovat na interaktivní tabuli.

Forma

Formy výuky ve vztahu k osobnosti žáka. Ve vyučovací hodině se pro úspěšné zvládnutí průběhu výuky budou střídat:

- hromadná (frontální) výuka – práce učitele se žáky spočívá v jedné činnosti, které se žáci věnují, s dominantním postavením učitele, který řídí, usměrňuje a kontroluje aktivitu žáků. Hlavním cílem je, aby si žáci osvojili co nejširší spektrum poznatků v rámci probíraného tématu. Komunikace probíhá jednostranně, směrem od učitele k žákům. Slovní výklad bývá často doplněn zápisem na tabuli či vysvětlováním pomocí schémat a obrázků;
- skupinová (kooperativní) výuka – žáci pracují ve skupinách (ve dvojicích či vícečlenných skupinách) Výuka je založena na spolupráci žáků mezi sebou při řešení úkolů, ale také na komunikaci s učitelem. Žáci si vzájemně pomáhají, diskutují nad problémem a hodnotí

navzájem svou práci;

- samostatná práce žáků – především formou zadání a řešení domácího úkolu. Zpětnou vazbu dostává žák až následně poté, co odevzdá domácí úkol svému učiteli a ten jej opraví. Velice cennou zpětnou vazbou může být kontrola výstupů mezi žáky navzájem. Pro některé žáky může být tento způsob kontroly (například před odevzdáním učiteli) příjemnější.

Metody

Učitel bude používat tyto metody:

- vysvětlování,
- práce s textem,
- pracovní listy, cvičení, poslech s porozuměním,
- názorně demonstrační rozhovory,
- práce s obrázky,
- pozorování a napodobování – video + samostatný mluvený projev.

Pomůcky

Dataprojektor, flipchart, tabule, fixy/křída, videoprojektor, audiopřehrávač. Lze využít vytištěné a nastříhané obrázky, popřípadě interaktivní tabuli, je-li k dispozici.

Obsah tematického bloku a cíle výuky

Úvod do teorie státu a práva je důležitý pro pochopení toho, jak a kde funguje veřejná správa. Stát je určitá organizační jednotka, která musí být regulována pravidly. Tato pravidla představují právní předpisy.

Metodologická část

V následující kapitole jsou představena jednotlivá cvičení a materiály. Je zde popsáno, jakým způsobem je možné je při výuce používat a také jsou přidány náměty na další **aktivity**, které pomohou obohatit výuku a upevnit získané znalosti. Účelem metodologické části je co nejvíce pomoci učitelům při přípravě plánu hodiny.

Struktura a obsah lekcí

Každý materiál je označen názvem, odborností a doporučenou jazykovou úrovní studentů. Pro všechny úrovně ale platí, že ideální proces učení je sledem tří fází:

- **Fáze motivace**, kdy je cílem v žácích probudit zájem o danou věc, případně vzbudit dojem, že danou věc neznají, což by v nich mělo probudit přirozenou touhu dozvědět se něco nového.
- **Fáze expozice**, kdy je žákům představen nový jev, nová informace, nová slovní zásoba, vše, pokud možno ilustrováno na reálné situaci, čímž se posílí personalizace daného tématu.

- **Fáze fixace**, což znamená upevňování nových poznatků pomocí opakování, procvičování, aktivit a her.

Všechny materiály (od 1 do 12) jsou okomentovány s ohledem na zmíněné fáze učení.

1. Vstupní text s ilustračními obrázky a schémata shrnuje základní informace o tématu.

Před samotnou prací s textem je důležité žáky motivovat a téma pokud možno personalizovat. K tomu mohou posloužit ilustrační obrázky. Ty lze použít pro úvodní **konverzaci** a **brainstorming** ke shrnutí základních znalostí. Obrázky mohou také motivovat k vytvoření slovních/**myšlenkových** map, do nichž může učitel vkládat rozvíjející slovní zásobu. Při **popisu obrázků** je velice pravděpodobné, že žáci narazí na chybějící slovní zásobu, což je skvělý výchozí bod pro práci s novou slovní zásobou. Někdy mohou jako úvodní aktivity posloužit jiné **pracovní listy**. Například Cvičení k procvičování, při jejichž doplňování a kontrole si učitel i sami žáci mohou ověřit své znalosti před absolvováním výukového bloku. Kontrolu odpovědí pak mohou žáci provádět sami za použití Vstupního textu, při němž si procvičí i porozumění odbornému textu.

Další práce s textem ve **fázi expozice** může zahrnovat čtení nahlas (individuálně nebo celá skupina), nebo samostatné čtení žáka. Při hlasitém čtení textů se dá procvičit výslovnost. Zde je ovšem nutná asistence učitele, vzhledem k výskytu odborné slovní zásoby, která nemusí být součástí aktivní slovní zásoby žáků. Pokud se texty jeví příliš náročné, je žádoucí je zkrátit, rozdělit na menší celky tak, aby žáky příliš nezatěžoval. V tom případě je vhodné mít k dispozici Slovní zásobu, která čtení usnadní. Úvodní text rozdělený na 2 nebo 3 části mohou žáci zpracovat ve skupinách, kdy vždy jedna skupina (případně skupinou vybraný zástupce) převypráví ostatním žákům svou část; podá jim tak výklad nového učiva.

2. Odborná slovní zásoba

Tabulka č. 1 - Odborná slovní zásoba poslouží podle potřeby k orientaci v textu nebo (při zaslepení některých okének) k doplňování překladu do cizího nebo mateřského jazyka. Ve slovní zásobě jsou obsažena klíčová slova k danému tematickému bloku. Novou slovní zásobu je potřeba co nejvíce fixovat pomocí dalších pracovních listů nebo formou aktivit.

Učitel může použít tabulku ke skupinové výuce, kdy se jedna skupina snaží **doplnit české výrazy** a druhá skupina hledá ekvivalent českého termínu s využitím textu. Vhodná je také forma soutěže pro opakování nebo známé **piškvorky** (učitel do tabulky napíše např. anglické výrazy a skupiny si vybírají políčko pro překlad). Pokud skupina udá správně překlad slova, učitel nahradí slovo symbolem skupiny.

Nová slovní zásoba může být použita při hře „**Kufr**“. Žáci se rozdělí na dva týmy. Jeden tým vybere svého zástupce, který se posadí zády k tabuli. Členové druhého týmu napíší na tabuli slovíčka ze Slovní zásoby (například 10 slov, případně je namixují s dalšími slovy, která je napadnou). První tým

dostane časový limit (řekněme 2 minuty, záleží na úrovni skupiny) a musí svému spolužákovi před tabulí slova co nejlépe popsat, vysvětlit, aniž by použili jakékoli slovo nebo kořen slova, které je na tabuli napsáno. Za každé slovo náleží bod. Po uplynutí limitu, nebo uhodnutí všech slov se týmy prohodí.

Další aktivitou může být **Taboo**. Žáci napíší na malý papírek jedno slovo z nové slovní zásoby, říkejme mu klíčové slovo. V hlavě si představí, jak by toto slovo co nejlépe popsali. Z popisu vyberou jedno slovo, které je pro popis klíčového slova nejdůležitější (nebo dvě slova pro větší obtížnost) a to napíší pod klíčové slovo. Tímto se z obou slov stala tabu. Papírky přeloží a různě si je vymění ve třídě. Poté, co si žáci přečtou slova na papírku, pokusí se postupně každý žák nahlas spolužákům popsat klíčové slovo. Pozor, nesmí použít slova tabu. Pokud někdo z žáků uhodne, získává bod.

Ze slovní zásoby se dají pomocí volně dostupných generátorů vytvořit **osmisměrky** nebo **křížovky**.

3. Cvičení k procvičování v hodině

- A. Míchačka – cvičení, v němž použitím všech písmen vznikne slovo z vyučované slovní zásoby. Cvičení lze rozšířit tak, že studenti k některým slovům hledají další slovní druhy se stejným základem nebo tvoří synonyma a antonyma k přídavným jménům např. pomocí předpon. Jako další aktivitu lze zvolit **tvoření vět** se slovy z nabídky, případně vytvořit **souvětí**, ve kterém využije co nejvíce slov z nabídky.
- B. Vhodné slovo – cvičení obsahuje nabídku slov, která lze vhodně **doplnit** do vět tak, že tyto věty následně obsahově shrnují část tématu. Opět lze rozšířit diskusí nebo po doplnění a kontrole cvičení mohou studenti volně reprodukovat věty.
- C. Vhodná odpověď – studenti přečtou otázku a **vybírají** si nejvhodnější odpověď z nabídky. Sami **definují** či vysvětlí, proč jsou ostatní odpovědi nevhodné nebo nepřesné. Vysvětlení lze pojmut jako mluvní cvičení (lze zadat jako domácí úkol nebo pro práci ve skupině na samostatný projev cca na 1 minutu).

4. Dva tematické obrázky k popisu a popř. porovnání

Každý materiál obsahuje vždy dva obrázky, které poslouží k přípravě na třetí část státní ústní maturitní zkoušky.

Při práci s obrázky se učitel vždy zaměří na tyto dovednosti:

Popis obrázku – použití vhodných gramatických struktur a co nejširší slovní zásoby podle úrovně studentů, dále také existenčních vazeb, vztahných vět, frází vyjadřujících domněnky a zdůvodňování.

Porovnávání obou obrázků – použití stupňování přídavných jmen, použití opozit, spojek a frází.

Vyjádření vlastního názoru či osobní zkušenosti ve vztahu k tématu.

Učitel musí požadavky přizpůsobit jazykové úrovni studentů. Od jednoduchých vět na úrovni A1 až po samostatný 3minutový projev na úrovni B1. Zde by měl formát odpovídat časové dotaci společné části ústní maturitní zkoušky (popis 1,5 minuty, porovnávání 1 minuta, vyjádření názoru 1,5 minuty).

5. Dva pracovní listy pro použití ve škole nebo pro domácí cvičení

Pracovní listy lze využít při frontální či skupinové výuce, ale také jako zadání domácího úkolu.

1. Pracovní list:

A. Nabídka sady slov/Najdi slovní druhy

Studenti vybírají ze sady zadaných slov konkrétní slovní druhy (např. slovesa, podstatná jména, předložky atp.), které mohou **napsat** na tabuli, nebo **zakroužkovat**. Cvičení slouží k procvičení slovní zásoby a také druhů slov. Jako rozšiřující aktivitu lze procvičit **tvorbu** dalších **slovních druhů** či **opozit** s využitím přípon a předpon, práci se slovníkem či smartphonem. Dále lze tvořit věty se slovy z nabídky, případně vytvořit souvětí, ve kterém žák využije co nejvíce slov z nabídky.

B. Pokračování věty

Studenti vyberou vhodné slovo z procvičované slovní zásoby tak, aby byl zachován správný význam věty. Jako rozšiřující aktivitu mohou studenti **větu rozšířit** o další vhodné slovní druhy nebo přidat další větu, která bude na původní větu navazovat a shrne znalosti lekce.

Rozšiřování věty lze také pojmut jako soutěž pro skupiny. Každé slovo, které větu rozšíří, bude hodnoceno jedním bodem.

2. Pracovní list:

Soubor obsahuje vždy obrázky a odborné termíny. Studenti přiřadí termíny k obrázkům.

Možné rozšíření: podle jednotlivých úrovní mohou studenti:

- **popsat** jednoduše obrázek a porovnávat dva obrázky,
- ve skupinách vždy jeden student popisuje obrázek a studenti vybírají vhodný termín, aniž by obrázek viděli,
- **pantomima** – jeden student předvádí pantomimicky, co je na obrázku, a ostatní hádají vhodný termín,
- obrázky lze **rozstříhat a rozdělit** části mezi studenty tak, aby hledali partnery, kteří mají další díly obrázku (výsledné obrázky jsou promítány na tabuli) – tato hra může zároveň sloužit k rozdělení studentů do nových pracovních skupin.

6. Poslech

Audionahrávky jsou odstupňovány podle úrovně studentů a obsahují vždy dvě předepsaná cvičení.

Učitel si může zvolit přístup podle schopností skupiny, např. průběžné zastavování nahrávky s jednoduchými otázkami na obsah až po shrnutí celého příběhu či hraní role.

Přepis textu audio cvičení je umístěn v položce **Klíč s řešením** v levém sloupci.

Zadání poslechu pro tisk je možné stáhnout pomocí odkazu **Stáhnout ve formátu PDF** v pravém horním rohu.

7. On-line cvičení

On-line cvičení jsou **interaktivní** cvičení pro domácí přípravu. Mohou posloužit studentům k **samostatnému opakování** probrané látky, ale také pro zpestření výuky. Ke každému materiálu jsou vytvořena tři interaktivní on-line cvičení. Výhodou těchto cvičení je možnost okamžité zpětné vazby a ověření správnosti odpovědí.

A. Doplňte vhodné slovo

Cvičení je tvořeno větami, které je třeba správně doplnit vhodným slovem z výběrové roletky. Studenti vybírají z možností na roletce. Studenti si prohlédnou obrázek a vyhodnotí situaci na něm. Následně doplní vhodná slova do vět. Program kontroluje správnost odpovědí.

B. Spojování

Cvičení obsahuje fotografie, nebo termíny, které se vztahují k hlavnímu tématu a čtyři boxy s výrazy, které jednotlivé situace popisují. Úkolem studenta je za pomoci myši přetáhnout obrázky k jednotlivým výrazům tak, aby tvořily správnou dvojici.

C. Seřazování

Cvičení obsahuje věty, které při správném seřazení vytvoří logickou posloupnost činnosti, která se vztahuje k hlavnímu tématu. Úkolem studentů je přerovnat věty pomocí myši do správného pořadí. Cvičení v závislosti na tématu může nabídnout velký prostor pro diskusi s učitelem. Učitel může některá cvičení využít k upevnění a **dovysvětlení** správného postupu a následků, které by nastaly, kdyby postup té či oné činnosti nebyl dodržen.

Cvičení II. a III. lze samozřejmě použít **interaktivně**, je-li k dispozici počítač, nebo je vytisknout či promítnout.

8. Video

Každá lekce obsahuje **videonahrávku**, v níž studenti sledují buď celkové shrnutí tématu nebo vybrané části tématu, nebo rozšíření tématu o zajímavosti, a to formou rozhovorů nebo komentářů. Učitel si může zvolit přístup podle schopností skupiny, např. průběžné zastavování nahrávky s jednoduchými otázkami na obsah až po shrnutí celého příběhu či hraní role. Na stránkách projektu je v sekci Video vždy přístupný scénář videa, který poslouží k lepší přípravě pro učitele před hodinou. Text ve spojení s videem může být následně použit také jako cvičení. Například: doplnění chybějících

slov, otázky na porozumění.

Přepis textu videa je možné stáhnout pomocí odkazu **Stáhnout ve formátu PDF** v pravém horním rohu.

9. Rozšiřující cvičení

- A. Doplňovačka – slouží k procvičení hláskování. Učitel opět může zvolit metodu frontální či skupinové výuky nebo soutěže. Rozšíření:
- studenti mohou vytvářet věty, obsahující co největší počet uvedených slov,
 - studenti mohou soutěžit v hláskování slov,
 - aktivita otázky ano/ne – jeden ze studentů si napíše slovo ze seznamu na papír. Druhý student se snaží zjistit, jaké slovo či slovní spojení si jeho spolužák napsal. Při tom je povoleno klást pouze otázky, na něž lze odpovědět ano/ne.
- B. Náročnější text k překladu/autentický článek z tisku

Podle jednotlivých úrovní bude každý materiál obsahovat autentický text vybraný z tisku.

Studenti jej mohou využívat přímo k **překladu** do mateřského jazyka nebo jako procvičení **orientace v textu**, tj. k vyhledávání informací. Pro úroveň B1 doporučujeme text v rozsahu max. 175 slov.

- C. Náročnější text k překladu/autentický článek z tisku

Podle jednotlivých úrovní bude každý materiál obsahovat autentický text, vybraný z tisku.

Žáci jej mohou využívat přímo k překladu do mateřského jazyka, což ale může být pro žáky, kteří s daným jazykem teprve začínají, poněkud náročné. V tomto případě je vhodné překlad zadat do dvojic nebo skupině studentů. Text může také sloužit k procvičení orientace v textu, tj. k vyhledávání informací nebo k nácviku výslovnosti. Pro úroveň A2 doporučujeme text v rozsahu cca 100 slov.

10. Psaný útvar

Slouží pro samostatný přístup žáka k tématu. Učitel může zadat krátkou písemnou práci na dané téma ve formě **e-mailu**, dopisu **článku do časopisu** či **formálního dopisu**.

Předpokládaný pro úroveň B1 by měl být 120-150 slov. Tento rozsah je vyžadován u písemné části státní maturitní zkoušky a může tak zároveň sloužit jako příprava písemného projevu.

11. Samostatný mluvený projev

Náměty mohou sloužit jako zadání domácího úkolu, nácvik **prezentace** před publikem nebo jako přípravná cvičení k maturitnímu zkoušení.

Doporučený rozsah projevu pro úroveň B1 by měl být 1 až 2 minuty souvislého projevu nebo 2

minuty rozhovoru – dotazující může být jak učitel, tak žáci. Na úrovni B1 lze také pojmout téma jako interview s významnou osobností, kdy studenti hrají roli fiktivní či skutečné osobnosti.

Pro posílení mezipředmětových vazeb může toto shrnutí posloužit jako materiál pro **projektovou výuku** v praktickém předmětu, kdy žáci prezentují výstupy před svými spolužáky (například žáci vyššího ročníku těm v nižším).

12. Rozhovory

Studenti mohou pracovat ve skupinách či ve dvojicích. Opět lze využít aktivity hraní role či předem připraveného rozhovoru s fiktivní osobností. Pak by měli mít na přípravu cca 5 minut. K tématu lze také přidávat různá prostředí, otázky mohou být předem připraveny a naskládány do krabice pro výběr naslepo.

13. Autoevaluace

Tato část slouží jako portfolio studenta, kde si ověří a shrne, jakým dovednostem se naučil.

Lze je využít také jako **feedback** (zpětnou vazbu) pro vyučujícího.

Klíč s řešením

Cvičení k procvičování

A. Word Scramble – Unscramble the words below

1. direct democracy	2. indirect democracy
3. democracy	4. autocracy
5. theocracy	6. monarchy
7. republic	8. participant
9. content	10. object
11. legal regulation	12. rule of conduct
13. greater legal force	14. lesser legal force
15. legal order	

B. Fill in the blanks – Complete the sentences. Use the words in the list below

1. The state is a form of **organisation** of human society.
2. The chief representative of a republic is the **President**.
3. The legal regulation is a **binding** rule that is established, enforced and punished by state power.
4. All legal regulations of the state are organized in the legal **order**.

C. Choose the correct answer – Circle the right answer

1. What were the names of the first state units?
 - a. large villages
 - b. village states
 - c. small states
 - d. **urban states**
2. Who rules the monarchy?
 - a. president
 - b. deity
 - c. **king**
 - d. people
3. What is organized in the legal order?
 - a. legal books
 - b. **legal regulations**
 - c. legal relationships.
 - d. legal models
4. When does legal regulation come into effect?
 - a. when it's printed

- b. **when it's issued**
- c. when it's done
- d. when it's stored

Pracovní list

Worksheet No 1

- A. Find three verbs, three nouns and three prepositions from the following words and write them into the space below the exercise

decide

follow

order

law

regulation

order

into

on

to

- B. Complete the sentences, match words or make pairs of words

1. An autocracy is ruled by an **individual** or a smaller group of people.
2. Legal **regulation** enacts, prohibits or permits something.
3. Natural and legal **persons** participate in legal relationships.
4. Regulations in the Czech Republic are issued by the **Parliament**.

Worksheet No 2

- A. Match the words to the pictures

monarchy, law, prohibit, state

Poslech

- A. Exercise No 1 – Listen to the recording. Fill in the missing words

The legal order consists of all legal regulations in the state. It is organised according to importance and whichever state body issued the regulation. Every regulation has **legal force** which is placed in the legal order. Generally, constitutional laws are the most important and have the greatest **legal force**. They are issued by the Parliament of the Czech Republic. No lower legal standard can contradict them. If they require change, it can only be done again by constitutional law. Municipal decrees have the least **legal force**. Any municipality can modify anything concerning public order through a decree. What applies to one municipality may not apply to the entire republic. This is why a decree has the least **legal force**.

B. Exercise No 2 – Listen to the recording again and answer the following three questions

Rozšiřující cvičení

A. Fill in Missing Letters – fill in the missing letters into the words.

1. s tate	2. l aw	3. o rder
4. r egulation	5. f orce	6. p rohibition
7. o rder	8. p articipant	9. o bject
10. c ontent	11. l aw	12. m onarchy
13. d emocracy	14. r epublic	15. g overnment